

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลบางหิน

ที่ รน ๗๒๗๐๑/

วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางหิน

ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ได้กำหนดให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดของแผนย่อยเพื่อให้การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยในระยะที่ ๒ ได้กำหนดให้ ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ หน่วยงานที่เข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ ผ่านเกณฑ์ (๘๕ คะแนนขึ้นไป) จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐ ประกอบกับการประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ข้อ ๐๓๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี กำหนดให้หน่วยงานต้องมีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี นั้น

เพื่อให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต การประเมินความเสี่ยงเพื่อ ป้องกันการทุจริต ข้อ ๐๓๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอรายงาน การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ และเห็นควรเผยแพร่รายงานการ ประเมินความ เสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลบางหิน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ บนเว็บไซต์ ขององค์การ บริหารส่วนตำบลบางหิน และประกาศให้ทุกหน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน

หากพิจารณาแล้วเห็นชอบตามที่เสนอโปรดลงนาม หรือหากพิจารณาแล้วเห็นควรประการใด โปรดสั่งการเพื่อดำเนินการต่อไป

(นายกมล อุ่นอบ)

หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ความเห็นปลัดองค์การบริหารส่วนบางหิน

16มค๖๖/กคค/มท.๓๖๖/๓๖๖

(นางนิตยา มัชฌิม)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางหิน

ความเห็นนายกองค์การบริหารส่วนบางหิน

(นายวิชัย ศรีเจริญ)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางหิน

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี
การประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลบางหิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ ความเสี่ยง ที่อาจ เกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจ มีผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิดการ ทุจริต	การควบคุม/ ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความเสี่ยง							มาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิด การทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
						ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง มาก	สูง สุด		
๑	-	กระบวนการ พิจารณา อนุมัติ อนุญาต	การพิจารณา การตรวจสอบ และเสนอ ความเห็นของ การอนุมัติ อนุญาต ไม่ดำเนินการ ตามลำดับ คำขอ	๑.ผู้บังคับบัญชา ขาดการ ควบคุมดูแลอย่าง ใกล้ชิด ๒.เจ้าหน้าที่มี ปัญหาทาง การเงิน	กฎหมาย, ระเบียบ, ข้อบังคับ, หนังสือสั่ง การ, คำสั่ง ต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง			✓					๑.จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน แผนผังขั้นตอน การ ปฏิบัติงานให้ละเอียดชัดเจน และ เผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานได้รับ ทราบ และถือปฏิบัติให้เป็น แนวทาง เดียวกันรวมทั้งเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ ๒. กำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเสนอ เรื่องตามลำดับ	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒	-	กระบวนการ การ บริหารงาน บุคคล	ความไม่โปร่งใส ในการ บริหารงาน บุคคล เช่น การประเมิน ความดี ความชอบ การแต่งตั้ง โยกย้าย การ ดำเนินการทาง วินัย เป็นต้น	๑.ผู้บังคับบัญชา ขาดการ ควบคุมดูแลอย่าง ใกล้ชิด ๒.เจ้าหน้าที่มี ปัญหาทาง การเงิน	กฎหมาย, ระเบียบ, ข้อบังคับ, หนังสือสั่ง การ, คำสั่ง ต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง			✓					-จัดทำ/ปรับปรุง/เผยแพร่คู่มือปฏิบัติงาน และหลักเกณฑ์หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อย่างชัดเจน -จัดทำ/ปรับปรุง/เผยแพร่แผนพัฒนา บุคลากร	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับ การบริหารงานบุคคล

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ ความเสี่ยง ที่อาจ เกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจ มีผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิดการ ทุจริต	การควบคุม/ ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความเสี่ยง							มาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิด การทุจริต	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
						ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง มาก	สูง สุด		
๓	-	กระบวนการ ให้บริการ ประชาชน	การเลือกปฏิบัติ ในการ ให้บริการแก่ ผู้รับบริการโดย ไม่เสมอภาค เนื่องจาก ความสัมพันธ์ หรือ ผลประโยชน์ ส่วนตน	๑.ความสัมพันธ์ ส่วนตัวและ ผลประโยชน์ ส่วนตน ๒.เจ้าหน้าที่มี ปัญหาทาง การเงิน	กฎหมาย, ระเบียบ, ข้อบังคับ, หนังสือสั่ง การ, คำสั่ง ต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง			✓					- มีแบบประเมินผลความพึงพอใจหรือ การประเมินผลการปฏิบัติงานของ บุคลากร - มีช่องทางการรับเรื่องร้องเรียน การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับ การให้บริการประชาชน
๔	-	การยืม ทรัพย์สินของ ทางราชการ ไม่ถูกต้อง ตามขั้นตอน	๑.การยืม ทรัพย์สินของ ทางราชการ โดยไม่ได้รับ อนุญาตหรือไม่ ทำบันทึกการ ยืมทรัพย์สิน ๒.ทำให้ ทรัพย์สิน เสียหายหรือ สูญหายได้	๑.ผู้บังคับบัญชา ขาดการ ควบคุมดูแลอย่าง ใกล้ชิด ๒.เจ้าหน้าที่ขาด ความรู้ความ เข้าใจในระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง ๓.เจ้าหน้าที่ที่ รับผิดชอบขาด การควบคุมดูแล	กฎหมาย, ระเบียบ, ข้อบังคับ, หนังสือสั่ง การ, คำสั่ง ต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง			✓					๑.จัดทำคู่มือการใช้ทรัพย์สินของทาง ราชการ แผนผังขั้นตอนการยืม การคืน ให้ชัดเจน และเผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่ใน หน่วยงานได้รับทราบ และถือปฏิบัติโดย เคร่งครัด รวมถึงเผยแพร่ให้หน่วยงาน ภายนอกและประชาชนได้ทราบด้วย ๒.จัดทำทะเบียนคุมการยืม – การคืน ทรัพย์สิน ๓.กำกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบให้ควบคุม การยืม-คืนทรัพย์สินทางราชการอย่าง เคร่งครัด	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับ การนำทรัพย์สินทางราชการไป ใช้

หน่วยงานผู้รับผิดชอบประเมินความเสี่ยง สำนักปลัด อบต.

ชื่อผู้รายงาน นายกมล อุ่นอบ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

องค์การบริหารส่วนตำบลบางหิน
อำเภอเกาะเปอรัน จังหวัดระนอง

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ปัญหาจากสาเหตุต่าง ๆ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบพนักงานและ ผู้บริหารทุกคน และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของ รัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีกรทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่า หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้

องค์การบริหารส่วนตำบลบางหิน เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็น เครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบ แห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหการทุจริต ประพฤติมิชอบ ที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการ บริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการ ทุจริตประพฤติมิชอบ

องค์การบริหารส่วนตำบลบางหิน จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในองค์กรขึ้น เพื่อให้หน่วยงาน มีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่ง เป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลบางหิน

มกราคม ๒๕๖๖

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๑
๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๒
๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

๓

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่า หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันไว้ล่วงหน้าแล้ว

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการและแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการทำกับดัก

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ ๒

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กรให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายใน
ทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมี ประสิทธิภาพ

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดัน หรือ แรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลบางหิน จะแบ่งความเสี่ยงออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติหรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘)

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

การพิจารณาอนุมัติอนุญาต

การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

การใช้จ่ายงบประมาณ และการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๕. แผนบริหารความเสี่ยง
๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

- ☒ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ☒ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ☒ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร

ภาครัฐ

กระบวนงาน/งาน : -

หน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลบางหิน อำเภอเกาะเปอร์ จังหวัดระนอง

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor	Unknown Factor
๑	การพิจารณาการตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ		✓
๒	ความไม่โปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เช่น การประเมินความดีความชอบ การแต่งตั้งโยกย้าย การดำเนินการทางวินัย เป็นต้น		✓
๓	การเลือกปฏิบัติในการให้บริการแก่ผู้รับบริการโดยไม่เสมอภาค เนื่องจากความสัมพันธ์หรือผลประโยชน์ส่วนตน		✓
๔	การยืมทรัพย์สินของทางราชการไม่ถูกต้องตามขั้นตอน		✓

หมายเหตุ : Know Factor : ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง หรือมีประวัติอยู่แล้ว

Unknown Factor : ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิด หรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๒ นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	การพิจารณาการตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ	✓			
๒	ความไม่โปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เช่น การประเมินความดีความชอบ การแต่งตั้งโยกย้าย การดำเนินการทางวินัย เป็นต้น	✓			
๓	การเลือกปฏิบัติในการให้บริการแก่ผู้รับบริการโดยไม่เสมอภาค เนื่องจากความสัมพันธ์หรือผลประโยชน์ส่วนตน	✓			
๔	การยืมทรัพย์สินของทางราชการไม่ถูกต้องตามขั้นตอน	✓			

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร

สีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างการใช้

ปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

สีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถ ตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็นสีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ที่มีค่า ๑ – ๓ คูณด้วย ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑ – ๓ เช่นกัน

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรงของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น * รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑	การพิจารณาการตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาต ไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ		๒			๒		๔
๒	ความไม่โปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เช่น การประเมินความดีความชอบ การแต่งตั้งโยกย้าย การดำเนินการทางวินัย เป็นต้น		๒			๒		๔
๓	การเลือกปฏิบัติในการให้บริการแก่ผู้รับบริการโดยไม่เสมอภาค เนื่องจากความสัมพันธ์หรือผลประโยชน์ส่วนตน		๒			๒		๔
๔	การยืมทรัพย์สินของทางราชการไม่ถูกต้องตามขั้นตอน		๒			๒		๔

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

(๑) ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น MUST หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกัน ไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST ระดับที่ ๓ หรือ ๒

(๒) ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้น แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
๑	การพิจารณาการตรวจสอบและเสนอ ความเห็นของการอนุมัติ อนุญาต ไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ	๒	
๒	ความไม่โปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เช่น การประเมินความดีความชอบ การแต่งตั้ง โยกย้าย การดำเนินการทางวินัย เป็นต้น	๒	
๓	การเลือกปฏิบัติในการให้บริการแก่ ผู้รับบริการโดยไม่เสมอภาค เนื่องจาก ความสัมพันธ์หรือผลประโยชน์ส่วนตน	๒	
๔	การยืมทรัพย์สินของทางราชการไม่ถูกต้อง ตามขั้นตอน	๒	

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ Balanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
การพิจารณาการตรวจสอบและเสนอ ความเห็นของการอนุมัติ อนุญาต ไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ	×		
ความไม่โปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เช่น การประเมินความดีความชอบ การ แต่งตั้งโยกย้าย การดำเนินการทางวินัย เป็นต้น	×		
การเลือกปฏิบัติในการให้บริการแก่ ผู้รับบริการโดยไม่เสมอภาค เนื่องจาก ความสัมพันธ์หรือผลประโยชน์ส่วนตน	×		
การยืมทรัพย์สินของทางราชการไม่ ถูกต้องตามขั้นตอน	×		

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

(๑) กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครัฐเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

(๒) กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

(๓) กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นมีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

(๔) กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นมีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือกระบวนการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคีเครือข่าย		×	×
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial		×	×
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		×	×
ผลกระทบต่อกระบวนการงานภายใน Internal Process	×	×	
ผลกระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Leaning & Growth	×	×	

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk - Control Matrix Assessment)

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าระดับความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าระดับความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าระดับความเสี่ยง ระดับสูง
การพิจารณาการตรวจสอบ และเสนอความเห็นของการ อนุมัติ อนุญาต ไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ	ดี	✓		
ความไม่โปร่งใสในการ บริหารงานบุคคล เช่น การ ประเมินความดีความชอบ การแต่งตั้งโยกย้าย การ ดำเนินการทางวินัย เป็นต้น	ดี	✓		
การเลือกปฏิบัติในการ ให้บริการแก่ผู้รับบริการโดยไม่ เสมอภาค เนื่องจาก ความสัมพันธ์หรือ ผลประโยชน์ส่วนตน	ดี	✓		
การยืมทรัพย์สินของทาง ราชการไม่ถูกต้องตามขั้นตอน	ดี	✓		

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทาง
การเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรแต่
ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบ
ผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk-Control Matrix Assessment ในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยง อยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาทำแผนบริหาร
ความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง กรณีที่หน่วยงานทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงในตารางที่ ๔
ไม่พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง เลย แต่พบว่าความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับ ต่ำ หรือ
ค่อนข้างต่ำ ให้ทำการจัดทำ แผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต หรือให้หน่วยงาน
พิจารณาทำการเลือกภารกิจงาน หรือกระบวนการงานหรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดหรือมีโอกาสดังกล่าว
การทุจริต นำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

แผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์/ ความเสี่ยง ที่อาจ เกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจ มีผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การ ควบคุม/ ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความ เสี่ยง				มาตรการป้องกัน ไม่ให้เกิดการ ทุจริต	ตัวชี้วัด ความ สำเร็จ
						ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูง มาก		
๑	-	กระบวนการ พิจารณา อนุมัติ อนุญาต	การพิจารณา การตรวจสอบ และเสนอ ความเห็นของ การอนุมัติ อนุญาต ไม่ดำเนินการ ตามลำดับ คำขอ	๑.ผู้บังคับบัญชา ขาดการ ควบคุมดูแลอย่าง ใกล้ชิด ๒.เจ้าหน้าที่มี ปัญหาทาง การเงิน	กฎหมาย, ระเบียบ, ข้อบังคับ, หนังสือสั่ง การ, คำสั่ง ต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง	✓				๑.จัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงาน แผนผังขั้นตอน การ ปฏิบัติงานให้ ละเอียดชัดเจน และเผยแพร่ให้ เจ้าหน้าที่ ใน หน่วยงานได้รับ ทราบและถือ ปฏิบัติให้เป็น แนวทางเดียวกัน รวมทั้งเผยแพร่ให้ ประชาชนทราบ ๒. กำชับให้ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เสนอเรื่อง ตามลำดับ	จำนวน เรื่อง ร้องเรียน เกี่ยวกับ การ พิจารณา อนุมัติ อนุญาต

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์/ ความเสี่ยง ที่อาจ เกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจ มีผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การ ควบคุม/ ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความ เสี่ยง				มาตรการป้องกัน ไม่ให้เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัด ความ สำเร็จ
						ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูง มาก		
๒	-	กระบวนการ บริหารงาน บุคคล	ความไม่โปร่งใส ในการ บริหารงาน บุคคล เช่น การ ประเมินความดี ความชอบ การ แต่งตั้งโยกย้าย การดำเนินการ ทางวินัย เป็นต้น	๑.ผู้บังคับบัญชา ขาดการ ควบคุมดูแลอย่าง ใกล้ชิด ๒.เจ้าหน้าที่มี ปัญหาทาง การเงิน	กฎหมาย, ระเบียบ, ข้อบังคับ, หนังสือสั่ง การ, คำสั่ง ต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง	✓				-จัดทำ/ปรับปรุง/ เผยแพร่คู่มือ ปฏิบัติงานและ หลักเกณฑ์หรือ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง อย่างชัดเจน -จัดทำ/ปรับปรุง/ เผยแพร่แผนพัฒนา บุคลากร	จำนวน เรื่อง ร้องเรียน เกี่ยวกับ การ บริหารงาน บุคคล
๓	-	กระบวนการ การงาน ให้บริการ ประชาชน	การเลือกปฏิบัติ ในการ ให้บริการแก่ ผู้รับบริการโดย ไม่เสมอภาค เนื่องจาก ความสัมพันธ์ หรือ ผลประโยชน์ ส่วนตน	๑.ความสัมพันธ์ ส่วนตัวและ ผลประโยชน์ ส่วนตน ๒.เจ้าหน้าที่มี ปัญหาทาง การเงิน	กฎหมาย, ระเบียบ, ข้อบังคับ, หนังสือสั่ง การ, คำสั่ง ต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง	✓				-มีแบบประเมินผล ความพึงพอใจหรือ การประเมินผลการ ปฏิบัติงานของ บุคลากร -มีช่องทางการรับ เรื่องร้องเรียน การ ปฏิบัติหน้าที่ของ บุคลากร	จำนวน เรื่อง ร้องเรียน เกี่ยวกับ การ ให้บริการ ประชาชน
๔	-	การยืม ทรัพย์สิน ของทาง ราชการไม่ ถูกต้องตาม ขั้นตอน	๑.การยืม ทรัพย์สินของ ทางราชการ โดยไม่ได้รับ อนุญาตหรือไม่ ทำบันทึกการ ยืมทรัพย์สิน ๒.ทำให้ ทรัพย์สิน เสียหายหรือ สูญหายได้	๑.ผู้บังคับบัญชา ขาดการ ควบคุมดูแลอย่าง ใกล้ชิด ๒.เจ้าหน้าที่ขาด ความรู้ความ เข้าใจในระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง ๓.เจ้าหน้าที่ที่ รับผิดชอบขาด การควบคุมดูแล	กฎหมาย, ระเบียบ, ข้อบังคับ, หนังสือสั่ง การ, คำสั่ง ต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง	✓				๑.จัดทำคู่มือการใช้ ทรัพย์สินของทาง ราชการ แผนผัง ขั้นตอนการยืม การ คืน ให้ชัดเจน และ เผยแพร่ให้ เจ้าหน้าที่ใน หน่วยงานได้รับ ทราบ และถือ ปฏิบัติโดยเคร่งครัด รวมถึงเผยแพร่ให้ หน่วยงานภายนอก และประชาชนได้ ทราบด้วย ๒.จัดทำทะเบียนคุม การยืมคืนทรัพย์สิน ๓.กำกับเจ้าหน้าที่ที่ รับผิดชอบให้ ควบคุมการยืม-คืน ทรัพย์สินทาง ราชการอย่าง เคร่งครัด	จำนวน เรื่อง ร้องเรียน เกี่ยวกับ การนำ ทรัพย์สิน ทาง ราชการ ไปใช้